

Kármán Antal

TOP 10 JÁSZSÁG 2006-2007

Mottó:

„Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!”
(Kölcsey Ferenc)

„Jogos, ha valaki maga is hasznot húz olyan
vállalkozásból, amiért fáradozik, s ami a haza
érdekét szolgálja, míg a bûn ennek ellenkezője:
ha valaki a közjó kárára gazdagszik.”
(gróf Széchenyi István)

A Jászsági Évkönyv eddig megjelent 15 évfolyamában kialakultak azok a témakörök, amelyekre az évkönyv rendszeresen visszatér (művészet; história, dokumentumok; jelen és jövő; kitekintés; örökségünk; a civil szervezetek életéből; könyvismertetések; krónika, eseménynaptár).

A Jászság gazdaságáról, a gazdasági életben meghatározó szerepet játszó társaságokról jelentőségükhöz képest ritkábban, elsősorban csak valamilyen évforduló vagy kiemelkedő esemény kapcsán esett szó. (Például: 1993-ban a Hűtőgépgyár, 1994-ben az Aprítógépgyár privatizációjáról, 1995-ben az 50 éves Jászsági Áfészről, 1998-ban az 50 éves Kossuth termelőszövetkezetről, 2000-ben a 10 éves Autoelektro Kft.-ről, 2001-ben a Hűtőgépgyár létesítésének történetéről, 2002-ben az Aprítógépgyár 50 éves történetéről olvashattak a Jászsági Évkönyv olvasói.) Magyarázható ez azzal, hogy a rendszerváltás során és után ebben a szektorban nagyon nagy változások történtek: cégek szűntek meg, újak alakultak, a privatizáció során és azt követően is jelentős változások történtek a tulajdonosok személyében stb. Mára a cégek helyzete többségében stabilizálódott. (Kijelenthető ez annak ellenére, hogy éppen 2007-ben volt tulajdonosváltás két nagy múltú társaságnál az Aprítógépgyár Zrt.-nél és a Kossuth Mezőgazdasági Zrt.-nél.)

Pethő László felelős szerkesztővel közös ötletünk, hogy „Gazdaság” címmel egy új rovatot, egy új, rendszeresen visszatérő témakört nyitunk a Jászsági Évkönyvben. Szándékaink szerint ebben – más gazdasági tárgyú írások mellett – megadjuk az előző évben a különböző gazdasági mutatók szerinti első 10 gazdasági társaság sorrendjét, és folyamatosan lehetőséget adunk arra is, hogy a társaságok bemutassák magukat, történetüket, tevékenységüket, sikereiket, gondjaikat, problémáikat. A számadatoknál a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamara és az APEH Észak-alföldi Regionális Igazgatósága évenként megjelenő közös kiadványának adatait vesszük alapul (engedélyükkel), kiegészítve a cégektől közvetlenül kapott információkkal. A „Gazdaság” rovat felett a Jászsági Menedzser Klub Egyesület szakmai védnökséget vállalt.

Célunk az, hogy egyrészt a Jászság legjelentősebb vállalkozásait és azok eredményeit olvasóink megismerhessék, és folyamataiban is figyelemmel kísérhessék, úgy is mint jázsásági polgárok és úgy is mint jelenlegi vagy potenciális munkavállalók, másrészt az utókor számára mindezeket az információkat megőrökítsük. Véleményünk szerint a megyei „ötvenek” és a jázsásági „tízek” között szerepelni rangot és elismerést jelent, érdem és egyúttal megtiszteltetés is.

A 4 fő gazdasági mutató, melyeket a TOP 10 sorrendjének kialakításánál figyelembe veszünk a következő:

– *árbevétel* (az értékesítés nettó árbevétele): A naptári évben értékesített, vásárolt és saját termelésű készletek, valamint a teljesített szolgáltatások árkiegészítéssel és felárral növelt, engedményekkel csökkentett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – ellenértéke. (Nem tartalmazza: a vállalkozáson belüli teljesítmények belső szervezeti egységek által elismert értékét, valamint a befektetett eszközök értékesítésének ellenértékét.)

– *export* (az exportértékesítés nettó árbevétele): A termékek, anyagok, áruk külföldön történő értékesítésének, illetve külföldre külföldi vevőnek külkereskedelmi áruforgalomban történő értékesítésének ellenértéke, továbbá külföldi igénybevevőnek külföldön végzett szolgáltatás nyújtás ellenértéke, az ellenértéknek a számla szerinti deviza vagy kapott valuta – áfát nem tartalmazó – forintértéke. (Az átszámítás a szerződés szerinti teljesítéskor érvényes, az adott ügyletet lebonyolító pénzügyi intézet által meghirdetett árfolyamon történik.)

– *létszám* (átlagos állományi létszám): A munkajogi állományi létszámba tartozó személyek a munkából meghatározott okból távol levők (szülési szabadság, gyed, gyés, három hónapot meghaladó betegség miatti távollét stb.) kivételével, valamint a munkajogi állományba nem tartozó, de meghatározott feltételekkel a munkáltatónál folyamatosan munkát vállalók (szünetelő foglalkoztatott diákok, kölcsönvett munkavállalók stb.).

– *hozzáadott érték* (bruttó hozzáadott érték alapáras, közelítő értéke): A gazdálkodó szervezetek hozzájárulása az országban előállított bruttó hazai termékhez (a GDP-hez). Azt fejezi ki, hogy az adott évben a vállalkozás mennyi új értéket állított elő. Számítása: az éves termelési értékből (kibocsátásból) levonva a folyó termelő felhasználás (a máshol termelt és a gazdálkodó szervezet által felhasznált termékek és szolgáltatások értéke). Így a hozzáadott érték a személyi jellegű ráfordítások, az értékcsökkenés és az üzemi eredmény összegének felel meg.

TOP 10 JÁSZSÁG

		Árbevétel (M Ft)	
		2006	2007
1.	ELECTROLUX LEHEL Kft. Jászberény	203.310	224.646
2.	JÁSZ-PLASZTIK Kft. Jászberény	25.967	42.796
3.	EMCON TECHNOLOGIES Kft. Jászárokszállás	19.252	28.000
4.	SZATMÁRI Kft. Jászberény	23.576	21.647
5.	CARRIER CR MAGYARO. Kft. Jászárokszállás	14.270	16.430
6.	CO-OP STAR Zrt. Jászberény	14.497	16.038
7.	RUUKKI TISZA Zrt. (AGJ Zrt.) Jászberény	11.253	12.669
8.	MÁV FKG Kft. Jászkisér	6.497	9.603
9.	ELEKTRO-QUALITY Kft. Jászberény	9.664	9.395
10.	KÓD Kft. Jászberény	5.348	7.293

TOP 10 JÁSZSÁG

		Létszám (fő)	
		2006	2007
1.	ELECTROLUX LEHEL Kft. Jászberény	4.437	4.785
2.	JÁSZ-PLASZTIK Kft. Jászberény	818	1.193
3.	CO-OP STAR Zrt. Jászberény	993	975
4.	MÁV FKG Kft. Jászkisér	873	855
5.	RUUKKI TISZA Zrt. (AGJ Zrt.) Jászberény	686	705
6.	SZATMÁRI Kft. Jászberény	309	400
7.	CARRIER CR MAGYARO. Kft. Jászárokszállás	382	392
8.	TREND Kft. Jászberény	350	371
9.	EMCON TECHNOLOGIES Kft. Jászárokszállás	285	306
10.	ELEKTRO-QUALITY Kft. Jászberény	255	301

TOP 10 JÁSZSÁG

		Export (M Ft)	
		2006	2007
1.	ELECTROLUX LEHEL Kft. Jászberény	146.385	159.108
2.	EMCON TECHNOLOGIES Kft. Jászárokszállás	17.523	25.206
3.	CARRIER CR MAGYARO. Kft. Jászárokszállás	13.320	15.421
4.	RUUKKI TISZA Zrt. (AGJ Zrt.) Jászberény	9.701	11.461
5.	DOMETIC Zrt. Jászberény	5.181	5.353
6.	JÁSZ-PLASZTIK Kft. Jászberény	3.694	5.115

7.	SZATMÁRI Kft.	Jászberény	5.283	1.724
8.	BUNDY Kft.	Jászárokszállás	1.970	1.685
9.	JÁSZAPÁTI 2000 MG. Zrt.	Jászapáti	307	469
10.	KÓD Kft.	Jászberény	279	465

TOP 10 JÁZSÁG

			Hozzáadott érték (M Ft)	
			2006	2007
1.	ELECTROLUX LEHEL Kft.	Jászberény	29.760	32.689
2.	JÁSZ-PLASZTIK Kft.	Jászberény	8.114	14.585
3.	CARRIER CR MAGYARO. Kft.	Jászárokszállás	3.048	3.709
4.	MÁV FKG Zrt.	Jáskisér	2.032	2.871
5.	RUUKKI TISZA Zrt. (AGJ Zrt.)	Jászberény	3.154	2.756
6-13.	DOMETIC Zrt.	Jászberény	2.166	2.204
6-13.	JÁSZAPÁTI 2000 MG. Zrt.	Jászapáti	832	971
6-13.	BUNDY Zrt.	Jászárokszállás	1.111	868
6-13.	CO-OP STAR Kft.	Jászberény	n.a.	n.a.
6-13.	EMCON TECHNOLOGIES Kft.	Jászárokszállás	n.a.	n.a.
6-13.	KÓD Kft.	Jászberény	n.a.	n.a.
6-13.	SZATMÁRI Kft.	Jászberény	n.a.	n.a.
6-13.	TREND Kft.	Jászberény	n.a.	n.a.

Megjegyzések a táblázatokhoz

– 2007-ben a Jász-Nagykun-Szolnok megyei TOP 50-ben szereplő vállalkozások közül 19 a jázsági (eggyel több, mint 2006-ban), a 20 legnagyobb árbevételű cég közül pedig 10-nek a Jázságban van a székhelye.

– Nem szerepel a táblázatokban a SAMSUNG Electronics Magyar Zrt., melynek termelése jelentős részben a Jázsághoz köthető, Jászfényszaruon készíti a televízióit, azonban a cég székhelye nem Jász-Nagykun-Szolnok megyében van.

– Ugyancsak hiányoznak azok az adatok is, amelyeknek a Jász-Nagykun-Szolnok megyei TOP 50-ben (forrásanyagunkban) való közléséhez – sajnálatunkra – az érintett gazdálkodók nem járultak hozzá (a táblázatokban „n.a.”-val jelölve = nincs adat).

– A „RUUKKI TISZA Zrt. (AGJ Zrt.)” azt jelenti, hogy a 2006. évi adatok a Jászberényi Aprítógépgyár Zrt., a 2007. évié a jogutód Ruukki Tisza Zrt. adatai.

– A nettó árbevétel listán a JÁSZ-PLASZTIK Kft. 64,8%-os, a MÁV FKG Kft. 47,8%-os, az EMCON Technologies Kft. 45,4%-os, a KÓD Kft. 36,4%-os, a Carrier CR Magyarország Kft. 15,1%-os növekedést ért el az előző évhez képest, ezzel a

KÓD Kft. 3, az EMCON Technologies Kft., a Carrier CR Magyarország Kft. és a MÁV FKGT Kft. 1-1 hellyel lépett előbbre.

– A megyében is legtöbb új munkahelyet (375-öt) biztosító JÁSZ-PLASZTIK Kft. a megye és a Jászság második legnagyobb foglalkoztatója lett 2007-ben. Az Electrolux Lehel Kft. valósította meg 348 fővel a második legnagyobb létszámbővítést. A SZATMÁRI Kft. közel 100 fővel, 29,4%-kal növelte 2007-ben átlagos állományi létszámát. A JÁSZ-PLASZTIK Kft. és a SZATMÁRI Kft. 2-2 hellyel lépett előre a jászsági listán. A 18-18 fővel létszámot csökkentő CO-OP Star Zrt. és MÁV FKGT Kft. 1-1 pozíciót veszített.

– Az *export* a sorrenden nem történt jelentős változás, a DOMETIK Zrt. és a JÁSZ-PLASZTIK Kft. (amely 38,5%-kal növelte exportját) került 1-1 hellyel előbbre. Az EMCON Technologies Kft. exportértékesítésből származó árbevétele 43,8%-al nőtt.

– A definíciójából is következően igen fontos mutató, a *hozzáadott érték* szempontjából – a sajnálatosan sok hiányzó adat miatt – nehéz a reális értékelés. A táblázatban a 6-13. sorszám arra utal, hogy az öt cég nem publikus adata határozhatná meg a végleges sorrendet. Az megállapítható, hogy a 41,3%-os, illetve 21,7%-os növekedést elért MÁV FKGT Kft. és Carrier CR Magyarország Kft. több helyet lépett előre.

CÉGEK BEMUTATÁSA

A cégbemutatásokhoz

A TOP 10 Jászság cégei közül ez évben 5 olyan társaságot mutatunk be, amelyek az évkönyvben ezelőtt kevés alkalommal vagy egyáltalán nem szerepeltek:

- Carrier CR Magyarország Kft., Jászárokszállás
- EMCON Technologies Kft., Jászárokszállás
- JÁSZ-PLASZTIK Kft., Jászberény
- MÁV FKG Kft., Jászkisér
- SZATMÁRI Kft., Jászberény

A hatodik, a CO-OP Star Zrt. bemutatkozásának az is az apropója, hogy a társaság 2009 januárjában lesz 10 éves.

[*Megjegyzés:* Az Electrolux Lehel Kft. nemcsak a Jászságban, de Jász-Nagykun-Szolnok megyében is hosszú évek óta minden mutató szempontjából az első helyen áll, a KRÓNKA-ESEMÉNYNAPTÁR rovatunkban állandó szereplő. A 2006. évi évkönyvben például hatszor, a 2007. évben tizenegyszer szerepelt, a 2008. évben hétszer. Jászberény másik nagy gyára az Aprítógépgyár Zrt. (ma Ruukki Tisza Zrt.) is folyamatosan a megyei élmezőny tagja, azonban a cégnél a 2007. év közepén bekövetkezett nagy változásokat (melyek a tulajdonosváltás következményei) jelenleg még korai lenne elemezni.]